

Scenariusz lekcji języka polskiego w kl. 6

Temat: W jaki sposób powstają słowa? Wstęp do słowotwórstwa.

Cele lekcji:

- zapoznanie uczniów z działem nauki o języku, jakim jest słowotwórstwo,
- kształcenie umiejętności odróżniania wyrazów podstawowych od wyrazów pochodnych i dokonywania analizy słowotwórczej wyrazów.

Po przeprowadzeniu lekcji uczeń:

- wie, czym zajmuje się słowotwórstwo i jakie wymiany samogłoskowe i spółgłoskowe zachodzą między wyrazami,
- zna pojęcia: podstawa słowotwórcza, słowotwórstwo, wyraz pochodny, rodzina wyrazów.

Metody i formy pracy:

- podająca, wdrażająca, ćwiczeń praktycznych,
- zbiorowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik,
- zeszyt ćwiczeń,
- ćwiczenia przygotowane przez nauczyciela,
- plansze ze słowotwórstwa,
- zgadywanka: <https://learningapps.org/1105217> .

Przebieg lekcji:

a) faza przygotowawcza

Uczniowie wykonują ćwiczenia wprowadzające do słowotwórstwa.

b) faza realizacyjna

Nauczyciel podaje wiadomości ze słowotwórstwa, wyjaśniając je na przykładach. Uczniowie zapisują notatkę w zeszycie.

Słowotwórstwo jest działem nauki zajmującym się opisem wyrazów pochodnych i sposobem ich tworzenia.

Podstawa słowotwórcza (wyraz podstawowy) to wyraz, od którego tworzymy nowe wyrazy (młot).

Wyraz pochodny to taki wyraz, który został utworzony od innego wyrazu (młotek).

- ❖ Po zapisaniu notatki nauczyciel proponuje, by od wyrazu „droga” utworzyć jak największą liczbę wyrazów pochodnych. Podane przez uczniów propozycje zapisuje na tablicy.
- ❖ Nauczyciel wyjaśnia, że wyrazy pochodne od słowa „droga” tworzą rodzinę wyrazów. Dyktuje definicję pojęcia. Następnie na przykładzie wyrazu „droga” wyjaśnia istotę wyrazów pokrewnych.
- ❖ Uczniowie wykonują ćwiczenia utrwalające przygotowane przez nauczyciela.
- ❖ Następnie nauczyciel korzysta z tablicy interaktywnej – uczniowie rozwiązują zgadywanke słowotwórczą.

c) faza podsumowująca

Po wykonaniu zaplanowanych przez nauczyciela ćwiczeń uczniowie utrwalają swoje wiadomości w oparciu o plansze z terminami słowotwórczymi. Nauczyciel ocenia aktywność uczniów na forum klasy stwierdzając, że jest to pierwsza lekcja z cyklu: „Słowotwórstwo”.

Praca domowa:

Do podanych wyrazów dopisz wyrazy pokrewne. Wypisz wymianę samogłosek i spółgłosek:

	wyraz pochodny	wymiana głosek
rzeka	.....	.....
ucho	.....	.....
noga	.....	.....
krzak	.....	.....
morze	.....	.....
mucha	.....	.....
mierzyć	.....	.....

Opracowała: Teresa Olucha